

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó intézmény neve: **Települési Értéktár Bizottsága**
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: **Máté Imréné, a bizottság elnöke**
Levelezési cím: **7081 Simontornya, Vár tér 10.**
Telefonszám: **74/ 486-354**
E-mail cím: **simontornyai.var@gmail.com**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Fried Kastélyszálló (hajdani Villa 1.)**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: **épített környezet**
3. A nemzeti érték fellelhetőségi helye: **7081 Simontornya, Malom u.**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik: **települési**
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Fried Imre és Gottlieb Margit otthona volt a Vágó Pál által tervezett Villa 1. A visszaemlékező szerint valamelyik neves (kerek) házassági évfordulójukra - talán a 15.-re készült el. Ez alapján a 1926-os évszám tűnik valószínűnek. A gyönyörű kastély szecessziós stílusú.

A Fried család az akkori Magyarország legnagyobb börgyárának volt a tulajdonosa, Fried Imre pedig emellett még kormányfőtanácsosi rangot is nyert. Nagyon nagy vagyonnal rendelkezettek, mert nekik volt a faluban először autójuk.

A Villa 1. gyönyörű volt. Az alagsorban kapott helyet a házmesteri lakás, az inas, a szobalány és a szakácsnő szobája, a mosókonyha, a kazánház, a naftalinozó szoba és az almatároló, amit a háború alatt légópinceként használtak. Az első szinten a főbejáraton át egy nagy előszobába lehetett bejutni, ahonnan a hal (más úriszobának nevezte) nyílt. Ez hatalmas helyiség volt márvány kandallóval.

A visszaemlékező szerint rengeteg festmény, szobor díszítette a szobát. Egy Csók István festményre egészen pontosan emlékezett a hajdani kisleány, Boros Jánosné Lászlai Julianna, s arra is, hogy a téli kertre nyíló üvegajtó mellett, a sarokban Toldi farkasokkal küzdő szobra állt. Ugyancsak tőle hallottam, hogy a Nemzeti Múzeumba került egy 50x70 cm-es portré, ami szintén az úriszoba díszje volt. A harmadik szinten, a toronyszobában zongora és a fegyverek szekrénye volt. Innen gyönyörű kilátás nyílt a falura. A visszaemlékező szerint innen látták és hallották, amint 1942. március 18-án, a nagy árvíz alatt a Várkert házai összeroppantak. A toronyszobától keletre a padlástérben víztartály, nyugatra pedig az ún. kofferszoba kapott helyet. Északról nyílt egy olyan lépcsőház, amin keresztül minden emeletre fel lehetett jutni úgy, hogy senkit sem kellett zavarni. Az épület nagyon jól megtervezett és kivitelezett volt, mert még „romjaiban” is árulkodott hajdani fényéről.

Az épület kívülről világos homokszínű volt, s vörös terméskövek ún. ciklopkövek ¹ díszítették a falát. Fried Imre és családja a holokauszt áldozataként Auschwitzban hunyt el.

Később az épület több bányászati dolgozónak szolgált lakóhelyként. Akkoriban rózsaszínű tatarozása miatt piros villának nevezték.

Jelenlegi tulajdonosa átalakította szállodává. Az épület visszakapta eredeti színét. A kastély teljes felújítása és a hotel megnyitására 2005 évben került sor. A kastélyhoz 1,5 hektáros, gondozott park is tartozik, zárt parkolóval.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

XX. század eleji szecessziós stílusú épület.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája

Dr. Kiss István: Simontornya krónikája (1938)

Tóthné Unghy Ilona: Simontornya kis tüköre (2008)

Tóthné Unghy Ilona: Simontornya társadalmi, gazdasági és kulturális életét meghatározó Fried család története (2006)

Tóthné Unghy Ilona: Simontornya képes krónikája (2015)

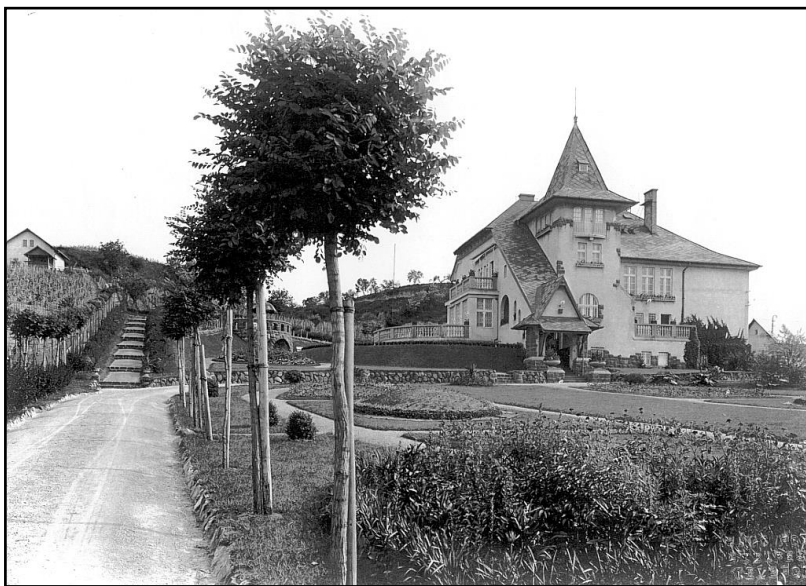
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: **<http://www.friedhotel.hu/>**

¹ Boros Jánosné tájékoztatása alapján

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatokhoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

Fried Imre és családja lakóháza, a Villa 1. a Malom utca végén az 1930-as évek elején dél-keleti irányból.²

A Villa 1. dél-nyugatról³

² Fénykép Boros Jánosnéétől. Átemelve Kiss Margit – Tóthné Unghy Ilona: Simontornya képekben régen és az ezredfordulón 1. kötetéből

³ Fénykép Boros Jánosnéétől

A Villa 1. ápolt parkja
1938. május 5-én. A
képen Fried Imréné
Gottlieb Margit és
Lászlai Tamás
házmester leánya,
Lászlai Juliska⁴

A Villa 1 „Piros villa” korában -a
szocializmus idején- a börgyári
tisztviselők lakásaként. ⁵

Napjainkban Fried Kastélyszálló.
A ház tulajdonosai Thuróczy László és
neje Phan Bich Thien asszony ⁶

⁴ Fénykép Boros Jánosétól. Átemelve Kiss Margit – Tóthné Unghy Ilona: Simontornya képekben régen és az ezredfordulón 1. kötetéből

⁵ Fényképezte Kiss Margit. Átemelve Kiss Margit – Tóthné Unghy Ilona: Simontornya képekben régen és az ezredfordulón 1. kötetéből

⁶ A fényképeket a szerző középső fia, Várszegi György készítette 2005. szeptember elején

7

8

⁷ http://www.wellnesstips.hu/szallas/fried-castle-hotel-restaurant_60220_0_1.html

⁸ http://www.wellnesstips.hu/szallas/fried-castle-hotel-restaurant_60220_0_1.html